

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a JUDr. Milady Haplové v právní věci žalobce **A., a. s.**, se sídlem Ruská 84, Dubí, zastoupeného JUDr. Jiřím Štanclem, advokátem se sídlem Čsl. Legií 172/I., Klatovy, proti žalovanému **Úřadu průmyslového vlastnictví**, se sídlem Antonína Čermáka 2a, Praha 6, o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 29. 11. 2001,

t a k t o :

I. Žaloba se zamítá.

II. Žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví (dále též „předseda“) uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku byl zamítnut rozklad žalobce proti rozhodnutí Úřadu průmyslového vlastnictví (dále též „úřad“) ze dne 2. 8. 2001, jímž byla po námitkách zamítnuta přihláška prostorové ochranné známky, a napadené rozhodnutí bylo potvrzeno. V odůvodnění rozhodnutí o rozkladu předseda uvedl, že prostorové označení bylo přihlášeno dne 6. 12. 1999 pro nealkoholické nápoje ve třídě 32 a pro alkoholické nápoje ve třídě 33 mezinárodního třídění výrobků a služeb. Namítaná mezinárodní prostorová ochranná známka byla zapsána do mezinárodního rejstříku ochranných známek dne 28. 7. 1997 ve třídě 32 a ve třídě 33 mezinárodního třídění výrobků a služeb. Předseda uvedl, že zveřejněné označení je přihlášeno pro stejné výrobky, pro které je zapsána namítaná ochranná známka. Předseda se zabýval otázkou zaměnitelnosti zveřejněného označení a ochranné známky a dospěl k závěru, že zveřejněné označení i namítaná ochranná známka jsou prostorové; z porovnání označení a namítané ochranné známky vyplývá, že podstatným znakem je průřez ve tvaru elipsy, přičemž právě blízká tvarová podobnost nemůže z hlediska známkoprávní ochrany prostorových ochranných známek obstát. Předseda dále uvedl, že nepodstatné odlišnosti, spočívající ve

vypouklém dnu a jeho přechodu do stěny větším nebo menším obloukem nemají zásadní vliv na rozlišovací způsobilost obou lahví, protože při prvním pohledu na tyto láhve stojící v obchodě vedle sebe je spotřebitel vidí z čelního pohledu a proto vůbec nepostřehne, že dno jedné z lahví je vypouklé a opatřené znakem výrobce. Vzhledem k tomu, že zveřejněné označení je přihlášeno pro stejné výrobky jako namítaná ochranná známka, mohlo by podobné tvarové provedení zveřejněného označení vést k záměně s tvarovým provedením namítané ochranné známky. Proto předseda konstatoval, že zveřejněné označení je jako celek zaměnitelné s namítanou ochrannou známkou, neboť spotřebitelská veřejnost bude mít dojem, že takto označené zboží pochází od majitele starší namítané ochranné známky, který si vytváří známkovou řadu. Ze všech uvedených důvodů byl rozklad žalobce zamítnut a napadené rozhodnutí o zamítnutí přihlášky prostorové ochranné známky potvrzeno.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce včasnou správní žalobu k Vrchnímu soudu v Praze. Podle žalobce je nesprávné rozhodnutí o nedostatku rozlišovací schopnosti výrobku a tedy o zaměnitelnosti obou výrobků. Žalobce zpochybnil, že by skutková zjištění mohla vést k závěru o tvarové zaměnitelnosti obou lahví. Podle žalobce je jeho závěr uvedený v rozkladu exaktně podložený, neboť to, že boky namítané láhve jsou hranaté, vyplývá již z vyobrazení ochranné známky; naopak závěr správního orgánu v napadeném rozhodnutí je subjektivním hodnocením. Podle žalobce není podložen ani závěr o tom, že spotřebitel nepostřehne, že dno jedné z lahví je vypouklé a opatřené znakem výrobce. Navíc bylo nesprávně uváženo, kdo je spotřebitelem. V daném případě nemůže jít o koncového spotřebitele, tedy běžného občana nakupujícího v maloobchodě, neboť žalobce své láhve prodává profesionálním obchodníkům, pro něž je významným rozlišovacím znakem již vypouklé dno láhve. Žalobce dále vytkl žalovanému, že věcně nezhodnotil provedené důkazy, z nichž by jednoznačně vyplynulo, že láhve jsou rozlišitelné. Podle žalobce není ani zřejmé, na základě čeho správní orgán usoudil, že namítatel si vytváří „známkovou řadu“, ani jaký to má pro posouzení věci význam. Žalobce závěrem uvedl, že rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 29. 11. 2001, je nepřezkoumatelné a nezákonné a navrhl, aby bylo zrušeno a věc vrácena správnímu orgánu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ve vyjádření k žalobě uvedl, že rozhodující otázkou bylo, zda láhev zasáhne či nezasáhne do zákonem chráněných starších práv namítatele. Současně musela být posouzena zaměnitelnost obou označení z hlediska vlastního vyobrazení i z hlediska porovnání výrobků a služeb. Zveřejněné označení je přitom zaměnitelné s prioritně starší namítanou ochrannou známkou zapsanou pro stejné nebo podobné výrobky či služby; žalovaný zdůraznil, že přihlašovaným je samotný tvar láhve pro alkoholické a nealkoholické nápoje. Věcné posouzení zaměnitelnosti je pak v rámci správního uvážení žalovaného, které nesmí vybočit z mezí zákona. Závěr o zaměnitelnosti obou označení je podle žalovaného věcně zdůvodněn a je v souladu s právními předpisy. Odůvodnění rozhodnutí obsahuje podle žalovaného veškeré úvahy, jimiž se žalovaný při svém rozhodování řídil, vypořádává se se všemi argumenty uplatněnými v rozkladu. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby.

Ze správního spisu předloženého žalovaným vyplynuly následující podstatné skutečnosti:

Dne 6. 12. 1999 podal žalobce přihlášku prostorové ochranné známky, kterou navrhoval přihlásit do tříd 32 – nealkoholické nápoje a 33 – alkoholické nápoje mezinárodního třídění výrobků a služeb.

Dne 9. 3. 2001 podala společnost B. & C. L. námitky proti zápisu uvedené prostorové ochranné známky s tím, že je majitelem prostorové ochranné známky zapsané ke dni 28. 7. 1997 pro výrobky „pivo; minerální a šumivé vody a jiné nealkoholické nápoje; ovocné nápoje a šťávy; sirupy a jiné přípravky pro zhotovování nápojů“ zařazené ve třídě 32 a pro „alkoholické nápoje (s výjimkou piva)“ ve třídě 33 mezinárodního třídění výrobků a služeb; označení je tvořeno tvarem láhve oválného půdorysu. Uvedená společnost označila zveřejněné označení za zaměnitelné s namítanou ochrannou známkou, neboť je tvořeno prakticky stejným tvarem láhve, přičemž spotřebitel nepostřehne jemný odlišný detail a bude považovat nápoj v přihlášené láhvi za výrobek společnosti B. & C. L.. Jelikož by zápisem zveřejněného označení do rejstříku ochranných známek došlo k zásahu do starších práv chráněných zákonem, byl podán návrh na to, aby přihláška ochranné známky byla podle § 3 odst. 3 zákona č. 137/1995 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochranných známkách“; s účinností od 1. 4. 2004 zrušen zákonem č. 441/2003 Sb., o ochranných známkách, ve znění pozdějších předpisů – pozn. soudu) zamítnuta.

Dne 17. 4. 2001 bylo úřadu doručeno vyjádření žalobce k námitkám. Žalobce upozornil na to, že jeho láhev je zúžená nejen na svém horním konci, nýbrž i na konci spodním, a na povrchu dna je plasticky vytvarován znak žalobce. Oproti tomu půdorys láhve tvořící namítanou ochrannou známkou vychází sice z oválu, jenže má však oba konce rovně seříznuté a rovné boky probíhají ode dna láhve téměř k vylévacímu otvoru. Tento znak považuje žalobce za zásadně odlišující obě láhve, přičemž existují další drobné rozdíly. Podle žalobce je napadené označení dostatečně tvarově odlišné, aby bylo způsobilé odlišit výrobky; proto navrhl, aby Úřad námitky zamítl a napadené označení zapsal do rejstříku ochranných známek.

Dne 2. 8. 2001 vydal Úřad průmyslového vlastnictví rozhodnutí, jímž v celém rozsahu vyhověl námitkám proti zápisu prostorové ochranné známky a přihlášku ochranné známky zamítl. Úřad po porovnání seznamu výrobků namítané mezinárodní prostorové ochranné známky s napadeným prostorovým označením konstatoval, že označení obsahují ve třídách 32 a 33 mezinárodního třídění výrobků a služeb shodné a podobné výrobky. K zaměnitelnosti obou láhví úřad uvedl, že oběma láhvím je shodný oválný půdorys, jež je místem prvotního pohledu průměrného spotřebitele. Drobné odlišnosti pak podle úřadu tvoří jen doplněk společného oválného tvaru láhve obou označení nepředstavují takovou změnu, která by u průměrného spotřebitele vyloučila možnost jejich záměny.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce rozklad, v němž poukázal na odlišný tvar půdorysů obou láhví. Žalobce dále uvedl, že půdorys není stěžejní z hlediska průměrného spotřebitele, neboť prostorové označení je vnímáno především z pohledu na celkový tvar pláště láhve, a při takovémto vnímání jsou obě láhve navzájem odlišné.

Dne 29. 11. 2001 bylo vydáno žalobou napadené rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví.

Věc nebyla skončena Vrchním soudem v Praze do 31. 12. 2002, proto byla podle § 132 s. ř. s., postoupena Nejvyššímu správnímu soudu k dokončení v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s. – tedy v řízení o žalobách proti rozhodnutím správního orgánu.

Nejvyšší správní soud usnesením ze dne 24. 6. 2003, čj. 5 A 60/2002 - 16, žalobu proti uvedenému rozhodnutí odmítl s tím, že jde o věc vyplývající z občanskoprávních vztahů,

o níž má rozhodnout podle právní úpravy účinné od 1. 1. 2003 soud v občanském soudním řízení podle části páté o. s. ř. Nejvyšší správní soud poučil žalobce o tom, že může do jednoho měsíce od právní moci usnesení podat žalobu k soudu příslušnému podle § 249 a 250 o. s. ř., přičemž účinky procesních úkonů učiněných v tomto řízení zůstávají zachovány.

Usnesením zvláštního senátu pro rozhodování některých kompetenčních sporů zřízeného zákonem č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 2. 9. 2004, čj. Konf 104/2003 - 13, bylo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 6. 2003, čj. 5 A 60/2002 - 16, zrušeno a konstatováno, že příslušným vydat rozhodnutí o žalobě proti rozhodnutí předsedy Úřadu průmyslového vlastnictví ze dne 29. 10. 2001, je soud ve správním soudnictví, v daném případě tedy s ohledem na § 132 s. ř. s. Nejvyšší správní soud.

Žaloba není důvodná.

Žalobce vytýká správnímu orgánu nesprávné posouzení právní otázky, kdo je spotřebitelem ve smyslu zákona o ochranných známkách a s tím spojené nesprávné posouzení otázky zaměnitelnosti. Právní pojem zaměnitelnosti, ani vymezení pojmu zaměnitelné známky, zákon neupravuje. Při výkladu pojmu zaměnitelnosti ochranné známky je třeba vycházet z toho, že ochrannou známkou podle § 1 zákona o ochranných známkách je označení tvořené slovy, písmeny, číslicemi, kresbou nebo tvarem výrobku nebo jeho obalu, popřípadě jejich kombinací, určené k rozlišení výrobků nebo služeb pocházejících od různých podnikatelů a zapsaných do rejstříku ochranných známek vedeného úřadem. Smyslem a účelem známek je tak rozlišení výrobků různých výrobců či služeb poskytovaných různými podnikateli; zaměnitelnost nespočívá pouze v možnosti záměny jednoho konkrétního výrobku za jiný, ale i v zaměnitelnosti výrobků stejného druhu výrobků či v zaměnitelnosti podnikatelů poskytujících stejné služby. Zaměnitelnou prostorovou ochrannou známkou lze proto obecně definovat jako známkou, která se vnější úpravou i seznamem zboží nebo služeb podobá jiné známce v takové míře, že vzniká možnost záměny jednoho konkrétního výrobku (služby) za jiný nebo možnost záměny výrobců stejného druhu zboží či poskytovatelů stejného druhu služeb.

Zákon nestanoví konkrétní kritéria, podle nichž má úřad při posuzování a hodnocení zaměnitelnosti postupovat (ostatně se zřetelem na rozmanitost existujících či přihlašovaných označení to ani není možné). U každého přihlašovaného označení je proto na úřadu, aby zaměnitelnost přihlášeného označení s ochrannou známkou či s přihlášeným označením s dřívějším právem přednosti posoudil na základě skutkových zjištění, učiněných v průběhu řízení, komplexně a ze všech v tom kterém případě rozhodných hledisek. Běžnými hledisky, která se vytvořila praxí a jsou standardně používána, jsou zejména hledisko vizuální (shody či podobnosti), hledisko fonetické (shody či podobnosti), hledisko významové, seznam zboží a služeb a celkový dojem známky. Při posuzování zaměnitelnosti z těchto hledisek (event. i jiných, v tom kterém případě dalších rozhodných hledisek) však úřad musí vždy označení (známkou) posuzovat ve vztahu k okruhu subjektů, u nichž ochranné známky dojem záměny mohou vyvolat, přičemž rozhodující je hledisko „běžného spotřebitele“, tj. toho, komu je ten který výrobek určen. Lze proto shrnout, že základním a výchozím kritériem pro posouzení zaměnitelnosti dvou známek, označujících shodné nebo podobné výrobky či služby, je vždy hledisko běžného spotřebitele, tedy posouzení, zda známky jsou natolik odlišné, že nemohou u běžného spotřebitele vyvolat možnost záměny výrobků či služeb nebo záměny výrobců stejného druhu zboží či poskytovatelů stejného druhu služeb a v tomto směru ho uvést v omyl. Nelze tedy akceptovat názor žalobce týkající se výkladu pojmu „spotřebitel“,

kdy se podle žalobce jedná o jiné podnikatele, kteří od žalobce odebírají předmětné láhve. S touto otázkou se v nedávné době vypořádal i Nejvyšší správní soud, jenž např. v rozsudku ze dne 14. 7. 2005, čj. 6 A 61/2002 - 52, dospěl k závěru, že „*pojem spotřebitel je třeba v známkovém právu vnímat tak, aby zahrnoval co nejširší okruh dotčených osob, neboť nelze odhlížet od smyslu ochranné známky jako takové, která nepochybně představuje jeden z nejúčinnějších prostředků, jak dostat do povědomí co největšího okruhu lidí výrobky či služby daného podnikatele*“.

Dále je zapotřebí poukázat na to, že zjištění zaměnitelnosti přihlášeného označení s již zapsanou ochrannou známkou nebo s přihlášeným označením s dřívějším právem přednosti a z toho vyplývající zásah do starších práv majitele známky nebo do práv přihlašovatele dříve přihlášeného označení, je otázkou skutkovou. Vlastní posouzení zaměnitelnosti je však věcí volného hodnocení důkazů správním orgánem. Namítá-li proto žalobce nesprávnost hodnocení zaměnitelnosti známky správním orgánem, může soud rozhodnutí úřadu zkoumat v mezích žaloby jen z hlediska § 34 odst. 5 spr. ř., tj. zda rozhodnutí úřadu, na základě níž správní orgán dospěl k závěru o zaměnitelnosti či naopak o nezaměnitelnosti známek, obsahuje, zda úvaha neodporuje spisu a skutkovým zjištěním a zásadám logického myšlení nebo není-li jinak vadná. Správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti (§ 34 odst. 5 spr. ř.). Úvaha žalovaného v projednávané věci, pokud jde o hodnocení zaměnitelnosti střetnuvší se napadené prostorové ochranné známky s namítanou ochrannou známkou s dřívějším právem přednosti, je v daném případě úplná a konkrétní. Jak vyplývá z odůvodnění napadeného rozhodnutí, žalovaný neshledal být žalobcem tvrzené odlišnosti zveřejněného označení od namítané ochranné známky způsobilými rozlišení běžným spotřebitelem (vymezení tohoto pojmu viz výše – pozn. soudu). Správní orgán v řízení o rozkladu provedl všechny navržené důkazy a vypořádal se se všemi žalobcem v rozkladu namítanými argumenty. V této situaci, pokud správní úvaha správního orgánu ohledně hodnocení důkazů nevybočila z mezí zákonem stanovených, již soud není oprávněn věc podrobovat dalšímu přezkumu.

Nejvyšší správní soud ze všech shora uvedených důvodů žalobu jako nedůvodnou podle ustanovení § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

O nákladech řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s., neboť neúspěšnému žalobci náhrada nákladů řízení nepřísluší a žalovanému v souvislosti s řízením o žalobě žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 25. ledna 2006

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu